

Jeg gør opmærksom paa dette, fordi det er mig klart, at der her i Rigsdagen kan opstaa Meningsforskelligheder om dette Forhold. Der ligger noget af et Princip i dette. Men jeg kan ikke undlade meget indtrængende at henstille, at man i en Tid som denne tager dette Spørgsmaal op til Løsning netop paa nærværende Lovforslag, fordi det haster overordentligt at faa de Planer realiseret. Forholdene er saa vanskelige, som jeg tidligere har nævnt, og jeg synes, at alt tyder paa, at hvis der af dette Lovforslag skal blive en Lov, som man med Tryghed kan henvise de mange, der venter paa Støtte gennem en saadan Lov, til, maa den indeholde en saadan Bestemmelse, at den aabner Mulighed for virkelig at komme dem, man vil hjælpe, til Hjælp. Mon man ikke ved at vedtage en Lov, som giver Adgang til et stort Laan til at hjælpe over de øjeblikkelige Vanskeligheder, frister mange Mennesker til at starte Hjem under saadanne Vilkaar, at de om nogle Aar, naar Nedgangskonjunkturerne kommer, uvægerligt vil gaa i Stykker? Jeg nærer overordentlig Betænkelighed ved en saadan Forholdsregel, hvis den ikke er tidssvarende. For mig staar det som noget af det triste, hvis unge Mænd og Kvinder ude paa Landet, der har opsparet en Kapital, der, selv om Summen er noget højere, end hvad der før var normalt, dog er overordentlig lidt værd i Øjeblikket, skulde blive fristet til at anvende Kapitalen til at starte Hjem efter nærværende Lov paa saadanne Vilkaar, at de risikerer efter faa Aars Forløb at have sat deres opsparede lille Kapital, deres bedste Arbejdskraft og noget af deres Livsmod til, fordi Tidernes Haardhed tvinger dem til at gaa fra Hjemmet.

Jeg vil gøre opmærksom paa, at hvis man vil følge min Henstilling om at vedtage en Ændring i den Retning, jeg her har skitseret, vilde man ved en Lov som den foreliggende opnaa, at de Pengemidler, der tilsigtes anvendte, strakte langt længere til end ellers. Man vilde nemlig da kun have Stigningen i Bygningssomkostningerne at kæmpe med, idet Jordprisstigningerne var overvundne. Man kunde da strække sig saa vidt, at man kunde give et rimeligt Byggelaan, selv om dette blev højt i Forhold til Bygningernes Realværdi under normale Forhold. Jeg ved af Erfaring, at hvis man hjælper de unge ud over Begyndelsesvanskelighederne ved at give dem et rigeligt Byggelaan, vil dette, naar det

var givet til rimelig Rente, ikke kunne volde dem uoverkommelige Vanskeligheder. Naar de bliver fri for at slæbe paa den store Jordforrentning hele Livet igennem, kan de i deres Bedrift komme ud over Vanskelighederne ved Startningsudgifterne, ved Besætningsanskaffelserne. Det er forbløffende, hvad der kan præsteres af driftige unge Mennesker ude paa Landet i saa Henseende, de kan indrette sig efter Forholdene, kan Tid efter anden faa Besætningsudgifterne afbetalt; de kan give Tid, de kan vente, og der er ogsaa paa andre Omraader i Landbruget Mulighed for at udnytte andre Produkter, som ikke er de dyreste i Øjeblikket. Lempet man sine Fordringer paa dette Omraade, og de hjælpes ud over Vanskelighederne ved at faa tilstrækkelige Byggelaan og Jord at bruge paa en saadan Maade, at Forrentningen til enhver Tid kan svare til Værdien, tror jeg, man er inde i den rigtige Gænge under de nuværende Forhold.

Jeg vil tilføje, at det foreliggende Revisionsforslag har mødt overordentlig stor Interesse indenfor den danske Husmandsbevægelse. Vi har Gang paa Gang drøftet disse Forhold indenfor den Forening, og naar jeg udtaler mig paa den Maade, jeg her har gjort, taler jeg ikke alene paa egne Vegne, men jeg taler paa hele Hovedbestyrelsens Vegne. Hovedbestyrelsen i den danske Samvirksomhed havde i Gaar Aftes et Møde, hvor vi drøftede Forholdet, og hvor man bad mig fremføre disse Tanker. Jeg vil yderligere henvise til, at et Spørgsmaal som det, jeg her har fremdraget, er meget indgaaende og med megen Interesse drøftet paa Husmandsforeningernes sidste Landsmøde, og jeg vil henvise til de Udtalelser, de Henstillinger, Krav og Resolutioner, som fremkom der angaaende disse Forhold. Den Gang fordrede vi det Lovforslag fra Landbo-kommissionen, som jeg har nævnt, hurtigst muligt fremsat her i Tinget til Vedtagelse, fordi vi ventede stærkt paa det. Nu er det ikke sket tidligere, men vi kan passende ved denne Lejlighed hurtigt og med stor Nytte anvende denne Fremgangsmaade. Man kan ved en Fremgangsmaade som denne naa at realisere betydelige Arealer af Danmarks Jord, som de, der nu indehaver dem, helst vil være af med. Præsterne har i al Almindelighed ingen Interesse i at beholde Jorden. Som Medlem af Præstegaardskommissionen i mit Amt har jeg faaet Erfaring for, at de allerfleste af dem helst vil se at blive